

Algemene Raad
12 februari 2018

Advies bij het voorontwerp van decreet houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

De Vlaamse Regering besliste in december 2016 over een plan van aanpak voor de aanpassing van de Vlaamse regelgeving aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) tegen uiterlijk 24 mei 2018. Alle ministers en hun respectieve administraties werden belast hun volle medewerking te verlenen aan de tijdige aanpassing van de regelgeving.

Een werkgroep, bestaande uit maximaal 2 juristen per beleidsdomein, is begin januari 2017 gestart met het screenen van alle decreten om de overeenstemming met de bepalingen van de AVG na te gaan. Het resultaat van de screening leidde tot voorliggend voorontwerp van decreet waaraan de Vlaamse Regering op 12 januari 2018 haar principiële goedkeuring hechtte. Aan de bevoegde strategische adviesraden werd gevraagd om binnen een termijn van 30 dagen hun advies mee te delen.

De Algemene Raad van de SARC formuleerde zijn advies, dat via schriftelijke procedure en met inbreng van de sectorraden werd gefinaliseerd.

Analyse van het voorontwerp van decreet

Algemeen

De AVG heeft als doel de gegevensbescherming in de Europese lidstaten te harmoniseren. Naast een aantal terminologische aanpassingen, worden de volgende wijzigingen voorgesteld:

- schrapping van verwijzing naar de machtigingsprocedures en vervanging door een algemene bepaling wegens bestaande onduidelijkheid over nog te treffen nieuwe (federale) regelingen;
- aanpassing van verwijzing naar bestaande bijzondere categorieën van persoonsgegevens;

- invoering van algemene verwijzing naar de regelgeving over de bescherming bij verwerking van persoonsgegevens;
- vermelding van uitzondering op de rechten van betrokkenen in geval van inspectie- of auditonderzoeken of bij specifieke bepalingen;
- vermelding van de kosteloze (eerste) kopie wat recht van inzage betreft.

Specifieke verwijzingen naar regelgeving inzake Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Bij Afdeling 1. *Wijzigingen van de regelgeving van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur* wordt in artikel 17 een wijziging aan het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie toegelicht. Het betreft een vermelding van de uitzondering op de rechten van betrokkenen in geval van inspectie of auditonderzoeken.

Bij Afdeling 11. *Wijzigingen van de regelgeving van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media* wordt in artikel 93 verwezen naar het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang ('topstukkendecreet'). Het betreft opnieuw een vermelding van de uitzondering op de rechten van betrokkenen in geval van inspectie of auditonderzoeken.

Nog in Afdeling 11 wordt in de artikels 94 tot en met 97 verwezen naar het Antidopingdecreet van 25 mei 2012. De aanpassingen toegelicht in artikel 94 zorgen voor een algemene verwijzing naar de regelgeving over de bescherming bij de verwerking van persoonsgegevens. Artikel 95 regelt de opheffing van een verwijzing naar de federale wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens. Deze wet moet als gevolg van de inwerkingtreding van de algemene verordening worden aangepast. Artikel 96 betreft opnieuw een vermelding van de uitzondering op de rechten van betrokkenen in geval van inspectie of auditonderzoeken. Artikel 97 betreft een terminologische aanpassing die de tekst van het decreet duidelijker in lijn brengt met de doelstellingen van de verordening.

Advies

De SARC stelt vast dat voor de omzetting van de AVG een grondige doorlichting van de Vlaamse regelgeving werd doorgevoerd. De voorgestelde aanpassingen zijn logisch en coherent met de doelstellingen van de verordening zonder dat zij raken aan de inhoud van de Vlaamse decreten.

Evenwel wil de SARC benadrukken dat de inwerkingtreding van de AVG een niet te onderschatten impact heeft op talloze organisaties in de cultuur-, jeugd-, sport- en mediasectoren. Zij verzamelen heel wat persoonsgegevens van hun leden, gebruikers en deelnemers, vaak op vraag van de Vlaamse overheid. In sommige gevallen wordt hen zelfs verzocht om de rijksregisternummers op te vragen¹. Dit laatste betekent dat de organisaties een veiligheidsconsulent moeten inschakelen, wat een bijkomende financiële en inhoudelijke last vertegenwoordigt. Deze verplichting vloeit voort uit bepalingen uit de Wet op het Rijksregister en de Privacywetgeving en AVG. De organisaties in kwestie werden hierop niet gewezen door de Vlaamse overheid op het moment dat de optie om rijksregisternummers te hanteren werd ingeschreven in het subsidiedecreet en werd aanbevolen door de administratie.

¹ Dit is bv. het geval voor de sportfederaties die de rijksregisternummers op vraag van Sport Vlaanderen verzamelen.

Daarnaast krijgen de organisaties regelmatig de vraag om (een deel van) de gegevens ter beschikking te stellen van de Vlaamse overheid. Hoewel deze gegevens meestal 'geanonimiseerd' worden, rijzen hieromtrent vragen in het licht van de AVG. De verwerking van deze gegevens door de Vlaamse overheid kan een effect hebben op de verantwoordingslast die bij de aanleverende organisaties rust². De overheid dient zelf ook nauwgezet de principes van de AVG na te leven: het opvragen en publiek maken van gegevens moet transparant en proportioneel zijn én de aanleverende organisatie moet vooraf weten wat er met deze gegevens zal gebeuren.

De SARC merkt tevens op dat de AVG een zeer grote impact heeft op het journalistieke werk. De verordening laat ruimte voor uitzonderingen ten behoeve van bepaalde beroepscategorieën, maar het is nog niet duidelijk hoe dit concreet zijn vertaling zal vinden in de (federale) wetgeving. Het journalistieke werk mag uiteraard niet belemmerd worden door een al te strikte interpretatie van de AVG. Het uitwerken van een goed uitzonderingskader is essentieel om kwaliteitsvolle journalistiek te blijven garanderen. De sectorraad Media zal dit thema nog specifiek opnemen in een apart advies op eigen initiatief.

Samenvatting

De SARC brengt een positief advies uit bij het voorontwerp van decreet en meer bepaald bij de vooropgestelde aanpassingen aan de sectorspecifieke decreten. Evenwel vraagt de raad met aandrang dat de Vlaamse overheid aandacht heeft voor de bezorgdheden die hij in zijn advies formuleert.

De bijkomende planlast voor de organisaties moet tot een absoluut minimum beperkt zijn. Indien er toch bijkomende lasten volgen uit vragen vanwege de overheid, moet die laatste voorzien in een heldere, gecoördineerde (lees beleidsdomein- en beleidsniveau-overschrijdende) omkadering, duidelijke informatie en gepaste ondersteuning voor de sectoren. Dit betekent ook een inschatting maken en toelichten van de gevolgen van het beheren van bepaalde gegevens, zoals rijksregisternummers.

Het kan niet de bedoeling zijn aan de organisaties te vragen om (bijkomende) persoonsgegevens op te vragen en te delen zonder duidelijke meerwaarde. Bovendien moet de overheid zelf ook strikt volgens de AVG handelen wanneer zij gegevens verwerkt die door de organisaties werden aangeleverd.

De SARC benadrukt tot slot dat een goed uitzonderingskader essentieel is om kwaliteitsvolle journalistiek te blijven garanderen.

Namens de Algemene Raad,
Luk Verschueren, algemeen voorzitter
Gaëtan Poelman, algemeen secretaris

² Het publiek maken van geanonimiseerde gegevens over bv. kleine organisaties zou kunnen leiden tot het traceren van personen.